

Mijpaalarrest

Mr. Bogaerts kijkt terug op Plas/Valburg¹

Hoe liepen de zaken die ten grondslag lagen aan wat later mijlpalen in de jurisprudentie werden? We kijken terug met de advocaat van toen.

‘De uitspraak was de redding van zijn bedrijf’

Foto: Leo van Osch

Leo van Osch
redactielid

‘Het was eind 1974 dat Leo van der Plas me vroeg om de gemeente Valburg aan te pakken. Zoals bekend waren er verre-gaande onderhandelingen geweest over de bouw door Van der Plas, of eigenlijk PBO bv, van het zwembad in Valburg. De onderhandelingen werden afgebroken en de gemeenteraad van Valburg gunde het project aan een andere aannemer. Dat was bijzonder zuur voor Van der Plas, die net een surseance achter de rug had en de opdracht goed kon gebruiken.

Ik weet nog dat Jules Groenen, op dat moment student-stagiaire, met de conceptdagvaarding bij mij kwam en als primaire vordering schadevergoeding had opgenomen. Later is dat de derde fase van Plas/Valburg gaan heten. Typisch schoordijkiaans, heb ik toen tegen Jules Groenen gezegd. Zekerheidshalve

hebben we ook subsidiaire vorderingen toegevoegd in de inleidende dagvaarding, maar dat was niet nodig want de Rechtbank Arnhem – en later ook het hof – wezen de primaire vordering toe, compleet met een vergoeding voor de gedeelde winst. Van der Plas natuurlijk de koning te rijk. Hij is inmiddels gestorven, maar, zo zei hij me indertijd, de uitspraak was de redding van zijn bedrijf.

Ik had in die tijd niet echt door dat we iets bijzonders aan het doen waren. Pas bij het pleidooi bij het Gerechtshof Arnhem begon dat gevoel bij mij te leven. De raadsheren zaten op het puntje van hun stoel en waren zeer actief bij het stellen van vragen.

Het arrest is merkwaardig genoeg Plas/Valburg gaan heten, terwijl het eigenlijk PBO/Valburg of op zijn minst Van der Plas/Valburg had moeten zijn. Hoe dan ook, de Hoge Raad heeft de zaak verwezen naar het Gerechtshof Amsterdam. Na enquête en een comparitie bij mr. Willems, thans voorzitter van de ondernemingskamer aldaar, is de zaak geschikt. Het uiteindelijke re-

sultaat voor Van der Plas (PBO) was dat hij de hoofdsom heeft moeten terugbetalen. Zonder rente, dat wel. Voordeel bleef dat ze flink wat jaren hadden kunnen profiteren van de eerdere gunstige uitspraak.

Ik ben nu rechter in de Rechtbank 's-Hertogenbosch en heb af en toe advocaten voor mij die het arrest nog eens noemen, zonder te weten dat ik aan de wieg heb gestaan. Dat is natuurlijk aardig om te zien. Als rechter heb ik ook weleens een vonnis gewezen in de lijn van Plas/Valburg, maar dat is door het hof niet in stand gelaten. Hoe dan ook, het is prettig te weten dat mijn naam verbonden is aan een dergelijk arrest, maar ook niet meer dan dat. Het is jammer dat de Hoge Raad vorig jaar een nuancering heeft aangebracht.’

De kern van Plas/Valburg
Niet uitgesloten is dat onderhandelingen over een overeenkomst in een zodanig stadium zijn gekomen dat het afbreken van de onderhandelingen onder de gegeven omstandigheden als in strijd met de goede trouw – onder huidig recht de redelijkheid en billijkheid – moeten worden geacht, omdat de partijen over en weer erop mochten vertrouwen dat enigerlei contact in elk geval uit de onderhandelingen zou resulteren. In zo'n situatie kan er ook sprake zijn van een verplichting tot vergoeding van gedeelde winst.

¹ HR 18 juni 1982, NJ 1983, 723.